

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XXVII. Quanto Dei amore Ignatius, etiam cum vitæ periculo arserit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

mam valemus] hætenus Mironus, quibus sane haud inferiora vir sanctus exigebat, tum ab se, tum pro cuiusque modulo ab suis, vnde laicum adiutorem, in virtutum, & operis studio negligentem interrogavit aliquando, cuinam suum laborem in Societate locare se crederet, cui vitam, & operam nauare? aientique sibi propositum Deo famulari, Deo, infert sanctus famulari, & tam solute ac languide? exin sanè id tibi abire impune non patiar; nam si dares homini operam, esset fortè huius socordiae vultus, aut excusatio; Maiestati vero infinitæ cui vt mille vltra quam possumus obsequia præstemus, ne minimam quidem partem officij explemus, huic, inquam, vix eius aliquam laboris quem valemus, operam dicare, quantæ quæso id culpæ fuerit?

Suspicienti gradum amoris erga Deum qui pectus Ignatij, flammis iugibus vaporauit, fateor mihi, & verba idonea, & sensus deesse argumento pares; nam si verè ac scitè Bernardus, amoris linguam, non amanti peregrinum sonare, ac barbarum, quanto magis expertem amoris si tentet de amore loqui, voces deficient, ac sententiæ propriæ; sequentur inertes prorsusque alienæ? atque hoc pronius, quod ij etiam qui toti Deo ardent, eoque intimè perfruuntur, vt velint maximè, loqui tamen de illo nesciunt; significandis enim cœlestibus, lexica nostra voces non suggerunt. Suo quodam libello Ignatius in quem animi sui affectus referebat interiorem suam arcani cum Deo commercij familiaritatem expressurus, scribit auditam sibi quandam interius absque vocibus musicam, & concentum nullo ab sensibus deprehensum sono: At hîc planè in terris nihil eiusmodi esse. Multo vero minus sermonem inuenero eorum interpretem, quorum nec mente concepit sensa, nec quæ ipsemet experiebatur eloqui aliter valuit, quam imagine aliqua ab sensibus mutua; si minus falsa, certè minus vera, & germana. Velim præ omnibus extricare illius intelligentiam, quod suo cuiuspiam in paucis carissimo quandoque aperuit; certò quidem se minimè victurum, si ad viuendum id haberet solum, quod sibi natura tribuebat. Ex quo sanè dicto nihil assequor, nisi esse hanc metam perfectæ caritatis supremam, & vltimam, quæ transformatum in Deum hominem, vsque eò perducit, vt ducat magis ex Deo vitam quam ex seipso. Haud secus ferimè vt cognatæ arbori plantæ, ac circum adrepentes; cum ei inhaerint, vnã videntur ex duabus arborem facere; ac natiuam licet figuram, & animam seruent; plus tamen succi, vitæque ex illa, cui nexu penetrati adglutinatæ sunt arbore, quam ex se hauriunt; vigent, crescunt, eduntque fructus quidem suos, sed de succo ductos alieno, aliaque radice; hanc enim sibi animæ potius, quam ligni, confusione mutua propriam vindicant. Quæ fortasse mens fuit Apostoli cum exclamaret. *Vino ego iam non ego, vinis vero in me Christus.* Nam & ipse viuebat per sese, sed ad Deum amandum vim sibi tantæ necessitatis impresserat, vt modo quodam inexplicabili, eo magis amore quam anima viueret, nec posset ab eius anima is amor, coniuratis cœli, terræ, ac tartari viribus auferri, quantumuis ferro posset de corpore

XXVII.

Quanto Dei amore Ignatius, etiam cum vita periculo arserit.

corpore anima expelli. Vixisse hanc vitam videtur Ignatius rebus omnibus mortuus præter Deum, nullòque alterius actionis sensu, nisi caritatis erga Deum, cui videntur ab eius obitu, quiduis alii agentes medici subscripsisse, dum negarunt annis, & valetudine sic attritum, ac prope consumptum, absque miraculo viuere potuisse: ac sanè Deum sibi magis suum, quam seipsum duxit, vsque eo, vt si innoxius inferorum posset addici illi, torquendum se atrocius dixerit damnatorum maledicis in Deum vocibus, quàm pœnarum illarum horrendo cruciatu. Quanquam & hic idem, quo viuebat, & spirabat amor, vitam illi tantum non præfocabat, redigebatque interdum ad extrema. Et obseruatum est quibus morbis in postremum discrimen adductus est, eos ex incendio corporis ortum habuisse quod inflammauerat animus, solito in Deum vehementiùs exardescens. Sic anno 1550. die Christi Natalis, ab te sacra bis consequenter facta in eum languorem solutus est, vt de vita periclitatus sit: quare nisi alternis diebus, operari sacris non poterat, ne violenta illa contentione deficeret; fuitque non rarò post sacrum celebratum, in cubiculum reportandus, tametsi facello contiguum, adedò penitus exhaustus, vt nec in tres passus, valeret procedere. Quod ita prope necessariò fiebat, cum ad sanctum altare (haud scio qui melius explicem) instar esset earum nubium, quæ dum in aquas totæ fluunt, simul & fulgurant, velut igneæ totæ essent: soluebatur in lacrimas totus, totusque sic ardebat; vt toto ex ore flamma emicaret: totumque, corde incitatus palpitante concuteretur corpus, & rumpendum pectus, venæque laxandæ viderentur. Sic loquitur ipsemet in aduersariis quibus, more sanctis veteribus recepto, ad priuatam memoriam, & vsum, animi arcana consignauit. Aderat facienti die quadam Nicolaus Lanoius, & erectis forte in eum oculis, post solemne *Memento* Deo dictum, videt insidentem capiti eius flammam, & periculi specie territus ad extinguendam illam currit; sed aduertens sanctum abalienatum à sensibus, & dulcibus lacrymis placidè diffluentem, damni ex ea nihil pati; rem esse diuinam credidit; at introspicere animum si daretur, præter ignem certè nihil in eo vidisset. Horam sacro insumebat vnam, nisi qui tẽpore minimè ardeatur, diuinus spiritus, illũ diutiùs moraretur. Quod autem nostris sacri tempus media clepsydra metiretur, horam ipse sibi integrã sumeret; non priuatæ legis studio id factum (qua nusquam esse sustinuit à communi regulâ immunis) sed necessitate qua in laxando affectibus animo cogebatur crebro insistere, nunc voce linquente ad legendum, nunc vsu sensuum ad pergendum. Hos porro affluxus diuinorum patiebatur etiam orando, cui aliquot dabat quotidie horas: noctes vero habebat trifariam diuisas; pars vna gubernationi; quieti altera, dabatur. Sed interiectis semper facilioribus pietatis officiis: quam in rem consuebat, precatoriam Virginis coronam in lecto retinere. Tertiam precationi dicauerat: huius inchoandæ hæc erat forma. Consistebat aliquando rectus, præsentis Dei Maiestatem animo repetens; inde illum demissa totius corporis inclinatione adorabat: post

post vel de genibus, vel in humili scabello sed reuerenter compositus sedebat; vixque mentem in Deum collegerat, cum ibant in lacrymas oculi; serenitatem beatorum, facies induebat. Ita duas post sacrum horas, quotidie transigens, pascebatur illa quam dixit Augustinus *Saginatam veritatis, saginatam lucis immortalis sapientie*. Quo tempore ad illum nemini patebat aditus, nisi negotij grauitas, moram omnem responsi negaret, tunc enim intrabat Ludouicus Gonzales, qui sub eo domui præerat; vt rem illi, commissam exponeret. Quod cum ei euenerit sapius, debet hoc eius quod refero pro indubitato testimonium haberi [Memini, ait, quoties ad illum, quod crebro cogebat necessitas, cum illo acturus adij, vultu offendisse tam splendido, vt defixus licet in re quam tractandam ferebam, ad eius conspectum mei iam immemor stuperem. Nec enim erat illius species qualem haud raro piorum quorundam dum orarent notaueram, sed inusitatum spirabat quiddam, planèque diuinum:] itaque Lainius qui ob illam cum Deo necessitudinem tam arctam, assimilabat Moyfi Ignatium, similitudinem augere potuit splendoris huius præstantia, qui ex consortio Domini, in eius facie effulgebat.

Hæc vero tam intima cum Deo familiaritas, haudquaquam precandi, & sacrificandi spatium definiebatur; Deo se vbicumque, & quoties vellet, & quicquid ageret præsentem sistebat; conclauæ quidem fenestella iussit aperiri, qua in aram maiorem, & augustissimum Sacramentum pateret profectus, vnde velut alius Daniel ex cubiculi secreto, & procul arbitris, illuc intentos haberet oculos, vbi totus animo habitabat: haudquaquam tamen ad inueniendum Deum rupto egebat pariete, qui tenuissimo tantum ab eo difunctus velo pro arbitrio illud reduceret; imò cuicumque operam rei daret, Deum semper habebat in oculis, quod inter homines rara quoque virtute præditos est valdè rarum; idque opinor quod vocat Apostolus, *conuersationem in cælis*, Deum perinde spectare solitam, vt chorus stellarum errantium suum solem, à quo dum variis orbibus circa terram cursus stectunt suos; lucem interea, ignemque accipiunt, & in eum reflectunt; eratque hic in eo fomes sapiendæ momento flammæ, ad minimum quemque precandi aditum; vel enim cum angelo Virginem salutans; vel mensam consecrans solempni adprecatione; vel de diuinis legentem aliquid, imò solum audiens IESV, & DEI nomen, velut in flammam insilisset, animo totus, & vultu ardebat. Quanquam autem de diuinis acturus cogebatur stylum, demittere, quod inter discipulos, tametsi præstantes, quales primi fuere illius socij, & qui vna vixere; vix erat qui eum satis perciperet; at ne ita quidem, nisi obiter, & raro, loqui humiliter de Deo aggrediebatur; conscius sibi non esse integrum affectus illos immodicos premere, & inflammati animi aperta indicia non præbere: in hæc quanta vi raperetur facilè vel hoc vnum probet, quod tradita pueris fidei elementa, breui ad cæteros, adhortatione solitus claudere, huic semper concepta subdebat hæc verba. Deum amate toto corde, tota anima, tota voluntate,

Y y que

VIXX

XXVIII.

Ex re qualibet Ignatius in Dei cognitione gratiam assumebat.